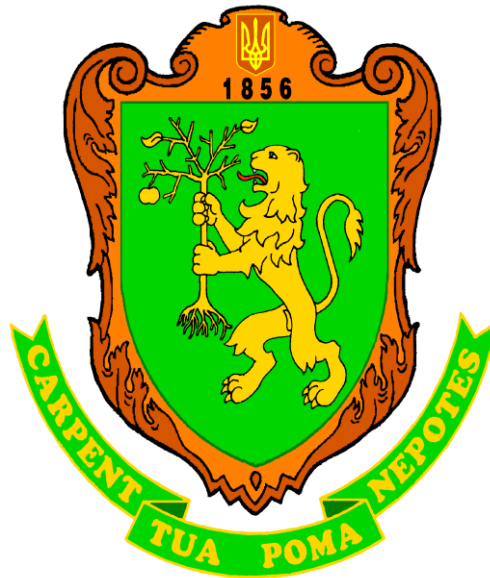

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ»**

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 4 – 120 год., із них: аудиторних – 42 год.;
самостійної роботи студента – 78 год.

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Рік підготовки – 1, семестр – 1

Компонент освітньої програми – обов'язкова, нормативна.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

Львів – 2024

АНОТАЦІЯ

Юридична деонтологія – це філософсько-правова наука про пізнання юристом сутності внутрішнього імперативу службового обов'язку, який створює передумови для формування особистісних норм його професійної поведінки і мотиви їхнього вибору.

Юридична деонтологія, полем діяльності якої є юриспруденція, з філософської точки зору, претендує на своєрідне монопольне філософсько-правове знання про людину. Значення цієї дисципліни можна ще визначити так: це енциклопедія для юриста, це шлях до високої професійної майстерності та гарантія захисту його свободної волі у природно-правовому просторі. Якщо юрист не оволодіє юридичною деонтологією, він назавжди залишиться вузьким спеціалістом, приреченим навіть інколи на «провали» у роботі.

Юридична деонтологія як сфера, що охоплює всі форми моральних вимог, дозволяє внутрішньо збагнути суть професії, здатна розвинути великий резерв здібностей майбутнього правника і логіку професійних дій, етику мислення тощо.

Навчальна дисципліна «Юридична деонтологія» є обов'язковою, нормативною навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль – екзамен в 1 семестрі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: Метою вивчення курсу «Юридична деонтологія» є формування у слухачів сучасного погляду на професію юриста і її місце у забезпеченні прав та інтересів громадян і юридичних осіб, що охороняються законом; її значення та роль у побудові правової держави; вироблення свідомого і відповідального ставлення до майбутньої професії; засвоєння принципів та організаційних форм діяльності суду, правоохоронних та правозахисних органів.

Завдання:

- освоєння теоретичного матеріалу;
- знання основних тенденцій розвитку юридичної деонтології, знання про правові явища, культурологічні концепції у праві, місце і роль юриста у суспільстві;
- реалізація вимоги держави щодо формування у юристів високої професійної культури, вміння на основі здобутих теоретичних знань висловлювати свої думки, почуття, погляди на різні поставлені проблеми під час вивчення курсу, полемізувати та здійснювати пошукову роботу при вирішенні тих чи інших питань дисципліни;
- формування власної точки зору і внутрішнього переконання професійного світобачення юриста, впровадження, на принципі правового почуття, духовний зміст законів та інших нормативно правових документів у практику, виділення в правових та не правових явищах внутрішній і зовнішній імператив службового обов'язку;

- знання вимог, які ставляться до особи юриста в незалежній демократичній Україні, причини неправомірної поведінки юристів, проблеми створення професійно-етичного кодексу юриста, ставлення громадськості до юристів.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує₃

дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел

РН7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясування яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» здійснюється у одному семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в 1 семестрі у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою

програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Юридична деонтологія» містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність – дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Юридична деонтологія як наука

Поняття, мета, завдання та основні ознаки юридичної деонтології. Предмет та методи юридичної деонтології. Основні методологічні підходи, що використовуються в юридичній деонтології. Передумови виникнення та основні етапи юридичної деонтології. Джерела (нормативна основа) юридичної деонтології. Функції та принципи юридичної деонтології. Поняття культури. Культура і цивілізація. Культура людини. Види культур та субкультур. Соціалізація особи юриста. Історія підготовки юристів. Характеристика навчальних закладів юридичного профілю. Професійна соціалізація. Форми професійної соціалізації. Юридична деонтологія як філософське-правове вчення про внутрішній імператив службового обов'язку юриста. Співвідношення внутрішнього імперативу службового обов'язку із зовнішнім. Принципи внутрішнього імперативу службового обов'язку. Явище та сутність обов'язку. Види обов'язків. Професійна поведінка.

2. Загальна характеристика юридичної діяльності.

Поняття, риси, зміст юридичної діяльності. Система та види юридичної діяльності. Моральне регулювання юридичної діяльності. Суб'єкти юридичної діяльності. об'єкти юридичної діяльності. Правове регулювання юридичної діяльності. Тенденції розвитку юридичної діяльності на сучасному етапі.

3. Юридична наукова діяльність

Поняття та функції юридичної наукової діяльності. Структура юридичної науки. Зміст та структура методології юриспруденції. Процедура конкретного наукового правового дослідження. Методологічні підходи юридичної науки

4. Юридична освітня діяльність.

Поняття вищої юридичної освіти. Система стандартів. Види юридичних навчальних закладів. Завдання юридичної освіти. Принципи діяльності та структура вищого навчального закладу. Кваліфікаційний паспорт юриста.

5. Місце і призначення юриста в суспільстві і державі

Поняття юридичної професії. Ознаки та сфери застосування юридичної професії. Юридичний фах. Кваліфікація юриста. Якості юриста. Професіоналізм юриста. Компетентність юриста.

6. Поняття юридичної професії.

Принципи та сфери застосування юридичної професії. Призначення адвоката. Професіограма. Основні аспекти діяльності юриста.

7. Професійна культура юриста: поняття та зміст

Юридично професія. Адвокат. Адвокатська діяльність. Прокурор. Слідчий. Суддя. Нотаріус. Юрисконсульт. Професійна культура юриста.

8. Професійні відхилення в діяльності юристів та способи їх попередження

Професійна деформація. Деформації професійної свідомості юриста-практика. Професійні відхилення. Моральні деформації правників. Причини виникнення моральних відхилень серед правників.

9. Дисциплінарна відповідальність юристів-практиків

Кваліфікаційна атестація юриста як правова вимога визначення його професіоналізму. Правила притягнення юристів практиків до дисциплінарної відповідальності.

Тема 10. Доброчесність у професійній діяльності юриста

Нормативно-правова база щодо академічної доброчесності. Основні принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності у професійній діяльності юриста. Академічна культура професійної діяльності юриста як складова академічної доброчесності. Академічна відповідальність у професійній діяльності юриста за порушення академічної доброчесності. Інструменти контролю додержання

академічної доброчесності у діяльності юриста. Порядок розгляду факту плагіату та інших видів академічної недоброчесності в діяльності юриста.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочину і зловживання владою (1985). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_114#Text
3. Європейський кодекс поліцейської етики (2001). https://hrea.org/wpcontent/uploads/2021/02/Recommendation-Rec200110_European-Code-of-PoliceEthics_Ukrainian.pdf
4. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства (1988). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343#Text
5. Загальні принципи для спілки юристів. (2006) URL: <https://www.ibanet.org/MediaHandler?id=e067863f-8f42-41d8-9f48-d813f25f793c>
6. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб (1996). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text
7. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила») (1985 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211#Text
8. Основні принципи, що стосуються ролі юристів (прийняті Восьмим Конгресом ООН, 27 серпня – 7 вересня 1990). <https://studfile.net/preview/5776729/page:8/>
9. Резолюція 34/169 (1979) Генеральної Асамблеї ООН «Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку». URL: https://zakon.cc/law/document/read/995_282
10. Резолюція № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803#Text
11. Стандарти незалежної юридичної професії Міжнародної асоціації юристів (1990). URL: https://pra.pp.ua/233_41.html
12. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://bit.ly/3rMx0zV>
13. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 № 2447- VIII. URL: <https://bit.ly/3JI3bXq>
14. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://bit.ly/3APcKAт>
15. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. URL: <https://bit.ly/3H5lzYF>
16. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
17. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://bit.ly/3Icc7nD>
18. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://bit.ly/3ucpOi1>
19. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

20. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
21. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 09.07.2023 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
22. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
23. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
24. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
25. Про особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у військовій та оборонній сфері: Наказ Офіс Генерального прокурора від 17.05.2023 № 130. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0370905-21#Text>
26. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських : Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>
27. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27.04.2017. URL: <https://bit.ly/3BwwGsc>
28. Правила адвокатської етики, затвержені З'їздом адвокатів України від 09.06.2017. URL: <https://bit.ly/3s2FG5p>

Основна література:

1. Бабенко А. М., Борисова О. О. Юридична деонтологія : навчальний посібник. Одеса : ОДУВС, 2022. 176 с. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/7d71c16f-100d-4f96-92f7-fb54895e7967>
2. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб. / за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ed4a0090-3bf0-43ec-9b1aa23d48badb90/content>
3. Юридична деонтологія. Від навчання до практики : навч. посіб. / Л. В. Радовецька та ін. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 296 с. URL: <https://cutt.ly/aGVq017>
4. Петришин О. В., Зінченко О. В. Юридична деонтологія : посіб. Харків : Право, 2017. 84 с. URL: <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/245/1-18.pdf>
5. Пендюра М. М. Поліцейська деонтологія : курс лекцій. Київ : 7БЦ, 2021. 277 с. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/3b76e630-0633-4385-8b34-55deb8dde585/content>

Інформаційні ресурси вивчення дисципліни

1. Офіційний вебпортал парламенту України «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua> .
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>

4. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://mvs.gov.ua>
6. Офіційний веб-сайт Національної поліції. URL: <https://www.npu.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора. URL: <http://www.gp.gov.ua>
8. Офіційний веб портал судової влади в Україні. URL: <https://court.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme>
10. Єдиний реєстр судових рішень в Україні. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>
11. Рішення щодо України, винесені Європейським судом з прав людини. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_9329
12. Практика ЄСПЛ. Український аспект. URL: <https://www.echr.com.ua/rishennia-espl>
13. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. URL: <http://eurocourt.in.ua/GetArticlesByCategory.asp?CategoryId=2>
14. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
15. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <http://nlu.org.ua>
16. Юридична бібліотека (Україна). URL: <http://pravo.biz.ua>
17. Повні тексти юридичних книг (бібліотека Князева). URL: <http://www.ebk.net.ua>
18. Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець». URL: <http://www.pravoznavec.com.ua>